

ELŐTERJESZTÉS a Képviselő-testület 2021. augusztus 5-én tartandó ülésére

Tárgy: Javaslat az állatok védelméről szóló 1998. évi XXVIII. törvény előírásaiból adódó önkormányzati feladatok meghatározására és a 2021. évi ebösszeírás lebonyolítására

Előterjesztő: Tóth József polgármester

Előkészítő: dr. Sivák Anita jegyző
Kissné Barta Piroska műszaki irodavezető

Véleményező: Humánfeladatok és ügyrendi bizottság
Pénzügyi és gazdasági bizottság

Mell.: - 1. számú melléklet: lakossági tájékoztató
- 2. számú melléklet: adatlap ebösszeírásra

Ikt. sz.: I/476-6/2021.

Tisztelt Képviselő-testület!

A 2021. évi munkaterv elfogadásakor, képviselői javaslatra a Képviselő-testület júliusi ülésére ütemezte az állattartás szabályairól szóló és ebösszeírással kapcsolatos napirendet. Amikor az állattartással kapcsolatos önkormányzati feladatokról beszélünk, érdemes azt tágabban értelmezni és áttekinteni nemcsak a törvény felhatalmazása alapján az önkormányzatok, hanem a jogszabályok által a jegyző hatáskörébe utalt állattartási, állatvédelmi jogköröket. Emellett jelentős állattartással összefüggő nyilvántartási feladatai is vannak a jegyzőnek, továbbá a kapcsolódó önkormányzati feladatok ellátásában is szerepet kap, illetve kaphat.

A vonatkozó jogszabályi környezet igen összetett, s ha elemezzük ezeket, rá kell jönnünk arra, hogy az állattartással kapcsolatos feladat- és hatáskörök legnagyobb részében a megyei kormányhivatal, illetőleg annak járási hivatalához delegáltak.

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Ávt.) írja elő az állattartással kapcsolatos alapvető szabályokat, továbbá szabályozásával segíti elő az állatok védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok védelmének alapvető szabályait.

A szabályozások természetesen érintik az állattartók feladatait, jogait és kötelezettségeit is. Az állattartó legfontosabb feladatait, kötelezettségeit egyrészt az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény rögzíti, amikor – többek között – előírja, hogy állatot tartani csak e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban előírtaknak megfelelő helyen és módon szabad, továbbá az állatok tartása nem veszélyeztetheti az emberek és állatok egészségét, jólétét, nem károsíthatja a környezetet. Ugyanakkor az állatok tartása csak állat-egészségügyi, közegészségügyi, állatjóléti, környezetvédelmi, illetve természetvédelmi indokból korlátozható. Az is garanciális szabály, hogy mezőgazdasági haszonállat (pl. sertés, borjú, tyúk, házinyúl) tartása önkormányzati rendeletben egyáltalán nem korlátozható. A mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi ellenőrzése – tárgyi, személyi feltételek, előírások vizsgálata – a járási hivatal hatáskörébe tartozik.

Az Ávt. az állattartásnak olyan részleteire is kitér, mint az állat megfelelő, biztonságos tartása, gondozása, a fajtájának és élettani szükségleteinek megfelelő életfeltételekről való gondoskodás, vagy amelyek köztisztasági, közegészségügyi területet érintenek, amikor kimondja például, hogy a kedvtelésből tartott állat ürülékét az állattartó a közterületről köteles eltávolítani. A kedvtelésből tartott állatok, mint például a kutya, macska vagy a nem gazdasági céllal tartott haszonállat tartásának szabályait – a mezőgazdasági haszonállat tartásával ellentétben – önkormányzati rendeletben kell meghatározni.

A települési önkormányzatok állattartással kapcsolatos feladatai többek között a következők:

1. Az Ávt. 42/B. §-a előírja az önkormányzatok számára a közigazgatási területükön tarott ebek összeírását.

2. Az Ávt. 48/A. §. értelmében az önkormányzat állatvédelmi őrszolgálatot is működtethet (ez nem kötelező feladat).
3. Az önkormányzatok kötelező feladata a kóbor állatok befogásáról való gondoskodás. Nemcsak a kóbor ebekről, sőt, nem is csupán ebekről és macskákról van szó, hanem általában a kóbor állatok befogásáról. Ezt a feladatot az önkormányzatok általában gyepmesterrel kötött feladatellátási szerződés útján oldják meg. Fontos megjegyezni, mert a kóbor állatokkal kapcsolatban nemcsak az önkormányzatnak vannak kötelezettségei. Egyrészt az állattartó köteles gondoskodni az állat megfelelő és biztonságos elhelyezéséről, szakszerű gondozásáról, szökésének megakadályozásáról [Ávt. 5. § (1) bekezdés]. Másrészt a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.) 193. §-a az általános szabálysértési hatóság, a járási (fővárosi kerületi) hivatal hatáskörébe utalja az ebtartóknak az ebtartással kapcsolatos bizonyos jogsértő cselekedetei vagy mulasztásai szankcionálását. E szerint aki a felügyelete alatt álló kutyát a település belterületén felügyelet nélkül bocsátja közterületre vagy kóborolni hagyja, szabálysértést követ el és a Szabs. tv.-ben meghatározott jogkövetkezményekre számíthat.
4. Kötelezően ellátandó önkormányzati feladat továbbá az állati eredetű melléktermékek – így különösen az elhullott állatok tetemének – elszállításáról és ártalmatlanná tételéről való gondoskodás. Ez a kötelezettség alapvetően az állati eredetű melléktermék tulajdonosát terheli. Mivel azonban az elhullott állatok tetemének tulajdonosa sok esetben ismeretlen, a törvény úgy rendelkezik, hogy ebben az esetben az állati eredetű melléktermék megtalálási helye szerint illetékes települési önkormányzatot terheli ez a kötelezettség. Az önkormányzat feladata ez akkor is, ha az elhullott állatot közterületen találják. A közúton talált elhullott állat tetemének elszállításáról és ártalmatlanításáról a közút kezelője köteles gondoskodni. Ha a közút önkormányzati tulajdonban van, akkor ez a kötelezettség ismét az önkormányzatot terheli. Természetesen ha az elhullott állat tulajdonosa ismertté válik, köteles a felmerült költségeket az önkormányzatnak, illetve a közút kezelőjének megtéríteni. Az elhullott állatok tetemének összegyűjtésére és ártalmatlanítására az önkormányzatok többnyire feladatellátási szerződést kötnek az állati tetemeket feldolgozó vagy azokat ártalmatlanító gazdálkodó szervezettel vagy az erre megfelelő engedéllyel rendelkező gyepmesterrel.
- Az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FVM rendelet 5. függelékének 3.6. pontjának előírása alapján az állathulláknak a gyepmesteri telepre szállításával, őrzésével és ártalmatlanná tételével járó feladatok elvégzésére minden városban gyepmestert kell alkalmazni.
- A gyepmester feladatai többek között a következők:
- „a) a polgármesteri hivatal felhívására minden, pl. a közúton talált állathullának késedelem nélkül történő kiszállítása a gyepmesteri telepre, a hulladéktemetőbe, a hulladékemésztő veremhez, és ott - a hatósági állatorvos intézkedéséig - annak megőrzése, majd ártalmatlanná tétele,
 - c) az elrendelt állatleölések végrehajtása,
 - e) mindazoknak az állategészségüggyel kapcsolatos köztisztasági tennivalóknak az elvégzése, amelyeket a települési önkormányzat előír,
 - f) a város utcáinak, tereinek, külső határának havonkénti bejárása, kóbor állatok és ebek befogása, amelyet kíméletesen kell végrehajtani,
 - g) ebzárlat idején - a körzeti állatorvos által megállapított időközökben - a zárlat alatt álló terület bejárása, és a tilalom ellenére szabadon talált ebek befogása,
 - h) a befogott állatoknak a gyepmesteri telepre szállítása, gondozása és a hatósági állatorvos utasítása szerinti megőrzése, - a polgármesteri hivatal határozatában megállapított tartási és ápolási költségek megtérítése után - a tulajdonosnak való kiadása, vagy a leölés utáni ártalmatlanná tétele,
 - i) a gyepmesteri telepen megfigyelésre elhelyezett állatok gondozása és azokról nyilvántartás vezetése.”

Kötelezően ellátandó önkormányzati feladat legalább háromévente az ebösszeírás elvégzése. Az eb tulajdonosa és tartója az ebösszeíráskor köteles az ebbel kapcsolatos, a jogszabályban meghatározott adatokat az önkormányzat rendelkezésére bocsátani.

A fent említett önkormányzati feladatok ellátásában jelentős szerep hárul a jegyzőre és az általa vezetett polgármesteri hivatalra.

A jegyzőnek azonban a jogszabályok – törvények, illetve kormányrendeletek – a képviselő-testület döntésétől, azaz hatáskörének átruházásától függetlenül további feladat- és hatásköröket állapítanak meg az állatok védelmével, illetve nyilvántartásával kapcsolatban. E hatáskörök megoszlanak a jegyző és a járási hivatal (s időnként más hatóság) között. Ez azt is jelenti, hogy az Ávt., illetve a felhatalmazása alapján megalkotott kormányrendeletek egyrészt elhatárolják a hatásköröket a hatóságok között, másrészt több esetben több szervnek is megállapítják ugyanazt a hatáskört, s ez időnként problémákat, hatásköri vitákat okoz(hat)nak. A települési önkormányzat jegyzőjének az állatok védelmével, valamint az állatok nyilvántartásával kapcsolatos egyes feladat- és hatásköreiről szóló 245/1998. (XII. 31.) Korm. rendelet 2020 március 1-től hatályon kívül lett helyezve, mivel a Korm. rendelet lényegében minden §-a eljáró hatóságként nevesíti nemcsak a jegyzőt, hanem járási kormányhivatalt is.

Az Ávt. és végrehajtási rendelete módosítása miatt a 2020. évben mintegy 3 teljes hónapig a települési jegyző nem rendelkezett az állatok védelmével és tartásával kapcsolatos hatósági jogkörrel. A jogszabályok ismételt módosításakor ez korrigálásra került, így ismét joga van a jegyzőnek eljárni az állattartással kapcsolatos hatósági ügyekben.

A földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet (továbbiakban: kijelölő kormányrendelet) 5. § (1) bekezdése jelöli ki azt a hat közigazgatási szervet illetve személyt, amelyek/aki ma Magyarországon I. fokú állatvédelmi hatóságként eljárhat, tehát a jegyzőnek az alábbi „rangsor” szerint van I. fokú állatvédelmi hatósági jogköre. „A Kormány állatvédelmi hatóságként, a minisztert, a NÉBIH-et, a Pest Megyei Kormányhivatalt, az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró megyei kormányhivatalt, és a járási hivatalt, a települési önkormányzat jegyzőjét jelöli ki.

Emellett a Kormányrendelet állatvédelmi hatóságként nevesíti a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalt (NÉBIH) és az élelmiszerlánc-biztonsági és állat-egészségügyi feladatkörében eljáró megyei kormányhivatalt, illetve szabályozza azt, hogy az Ávt. mely rendelkezései esetében melyik szerv az eljáró hatóság, illetve mely szervek az eljáró hatóságok.

Országos elektronikus eadatbázis:

Az országos elektronikus eadatbázist a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) működteti. A szolgáltató állatorvosnak a megszokott felületen kell az ebek adatait rögzítenie, innen azok automatikusan átkerülnek az állami adatbázisba. Az állampolgárok a fenti weblapon, valamint a NÉBIH honlapján is tájékozódhatnak az ebekkel kapcsolatosan rögzített egyes információkról.

Ebrendészeti hozzájárulás, mint kivethető helyi „adó”:

Az önkormányzatok az ebrendészeti hozzájárulásról rendeletet alkothatnak melyben rögzítik annak mértékét, kiszabásának feltételeit, a kedvezmények, mentességek körét, illetve megfizetésének szabályait.

Ebrendészeti hozzájárulás megállapítása nem kötelező, az Ávt. 42/C. § (1) bekezdésének megfogalmazása szerint az önkormányzat az adott év első napjáig négy hónapos kort betöltött ebek után évente ebrendészeti hozzájárulást szedhet be. Mértéke évenként és ebenként nem haladhatja meg a hatezer – veszélyes eb esetén a húszezer – forintot. Az ebrendészeti hozzájárulás a hazai ebtartási kultúra előmozdulását szolgálhatná. Az önkormányzatoknak amennyiben élnek ezzel a lehetőséggel, a beszédett hozzájárulás teljes összegét az ebtartással összefüggésbe hozható fejlesztésekre, állatjóléti és közegészségügyi intézkedések támogatására

kell fordítania. Az ebrendészeti hozzájárulás legfőbb célja, hogy a felelős állattartás terjedését, a társállatok megbecsülésének javítását szolgálja.

Ebrendészeti telep és/vagy állatmenhely:

Az ebrendészeti telep az önkormányzatok ebrendészeti tevékenységének keretén belül befogott kóbor állatok ideiglenes – rendszerint 14 napig történő – elhelyezésére szolgáló intézmény. Az önkormányzatok jellemzően, - így Polgár Város Önkormányzata is - szolgáltatási szerződéssel teljesíti ezen feladatát. Nagyrészt ezeken a telepeken zajlik a hatóság által elkobzott állatok tartása, illetve a veszettség szempontjából aggályos vagy gyanús ebek hatósági megfigyelése.

Az *állatmenhely* olyan intézmény, amely a gazdátlan állatok ideiglenes vagy állandó elhelyezésének céljából működik. Jellemzően az országban ezeket az állatmenhelyeket civil önkéntesek üzemeltetik, nonprofit jelleggel.

Egyre több önkormányzat köt feladatellátási szerződést, állatmenhelyként is működő ebrendészeti teleppel.

Az állatvédelmi feladatok pénzügyi fedezete:

Az Ávt. 42. § (1-2) bek. határozza meg az állami feladatok ellátásának, valamint az önkormányzati feladatok támogatásának állami pénzügyi forrásait: a központi költségvetésben állatvédelemre előirányzott pénzüsszegek, az állatvédelmi hozzájárulás és az állatvédelmi bírság. Az állatok védelmével kapcsolatos feladatok ellátásához állatvédelmi hozzájárulást kell fizetni. Az állatvédelmi hozzájárulásra kötelezett termékek körét, a hozzájárulás mértékét, valamint fizetésének és felhasználásának szabályait külön törvény állapítja meg.

Sajnos az Önkormányzatok nem kapnak nevesítetten a feladatellátásra vonatkozó finanszírozást, vélelmezhetően a jogalkotó saját bevétel és a kivethető ebrendészeti hozzájárulásból történő finanszírozást preferálja.

Ebösszeírás mint kötelező feladat:

Az állatok védelme miatt elengedhetetlen, hogy az érintettek és illetékesek tisztában legyenek a tartott kutyák pontos számával. Ebösszeírásra legalább háromévente kell sort keríteni. Polgáron 2014 évben 1038 db, majd 2017 évben 738 db eb bejelentését tették meg.

Az önkormányzati feladat ellátása érdekében szükséges létrehozni a naprakész ebnyilvántartást, amely önkéntes alapú ebösszeírással és a változások követésével teljesülhet.

Állattartói kötelezettség, hogy a négy hónaposnál idősebb kutyáját elektronikus transzponderrel (mikrochippel) jelöltesse meg bármely állatorvossal. (41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet 17/B. § (10) bekezdés). Veszettség ellen oltást beadni már csak elektronikus transzponderrel megjelölt kutyába szabad. Az állat adatainak, tulajdonosának változása esetén 8 napon belül az állatorvosnál bejelentési kötelezettsége van az állattartónak.

Az önkormányzat költségvetési kiadásait hosszútávon csökkenthetné az ebek minél teljesebb körben transzponderrel történő megjelölése és a nem tenyésztési célból tartott ebek ivartalanítása azáltal, hogy a megjelölt eb tulajdonosától követelhető a közterületen befogott eb befogási és tartási költsége. Nem elhanyagolható szempont az sem, hogy az ebek ivartalanításuk esetén kevesebb hajlandóságot mutathatnak a kóborlásra, ezáltal is kevesebb kutya befogásáról kellene intézkedni.

A jogszabályi előírások alapján az esetleges ellenőrzés esetén az állattartó nem tagadhatja meg az adatszolgáltatást. Az ebösszeírásban nem közreműködő állattartók ellen eljárás indítása kezdeményezhető az állatvédelmi hatóságnál, aki a mulasztás elkövetőjét állatvédelmi bírsággal sújthatja.

Az ebösszeírással összefüggésben a fentebb ismertetett állattartói kötelezettség teljesülése követhető nyomon és kérhető számon, ez által az önkormányzati feladat ellátás is szakszerűbb lehet és talán hosszútávon költségvetési kiadások is csökkenthetők.

Az elmúlt évben a covid időszakai miatt elmaradt a soron következő ebösszeírás, ezért javaslatot teszek az alábbiak szerint a feladatellátásra:

- az ebösszeírás időszaka: 2021. szeptember 1.- 2021. november 30.,
- a lakosság tájékoztatása céljából a mellékelt tájékoztató kerüljön be a helyi újságba, az önkormányzat honlapjára és hirdető berendezéseire, a közintézmények hirdetőtábláira.
- az ebtartók a kötelezettségük teljesítése érdekében a lakossági tájékoztató szerint és ahhoz mellékelt formanyomtatványon tehetnek eleget bejelentési kötelezettségüknek,
- bejelentés ellenőrzése 2022. január 1 -2022. március 31. történjen meg, majd ennek alapján a szabálysértők szaknciónálása.

Az állattartóktól kizárólag olyan adatok közlését várjuk, amelyek az ebek oltási könyvében egyébként is rendelkezésre áll.

Önkormányzati feladatellátás ismertetése:

- Önkormányzatunk 2018. február 13-án kötött megállapodást Egyek Nagyközség Önkormányzatával, mint szolgáltatóval, a kóbor ebek és a veszélyes ebek befogadására vonatkozóan. A megállapodás az egyeki polgármester 2020. február 10-i megkeresése alapján 2020. február 15-i hatállyal módosításra került.
- a kóbor ebek befogását településünkön a 2019. január 24.-én kelt megbízási keretszerződés alapján a feladatellátásra alkalmas helyi lakos látja el alkalmanként.
- elhullott állat tetemének elszállításáról és ártalmatlanításáról a Városgondnokság gondoskodik, az ATEV-el kötött megállapodás alapján.

Összegzés:

- állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 42/B §-a alapján a legfontosabb önkormányzati feladat az ebösszeírás, melyre 2021. szeptember 1. és november 30. közötti időszakban kerüljön sor a jogszabályban meghatározott adattartalommal
- az önkéntes beválláson alapuló összeírás kerüljön értékelésre és ellenőrzésre, mind a bevállott és nem bevállás tekintetében, a szabálysértőkkel az eljárást le kell folytatni.
- A kóbor állatok befogása, őrzése, elhelyezése, esetlegesen a beteg állat elhelyezésének és ellátásának vagy ártalmatlanná tételének és az elhullott állatok tetemének összegyűjtése, elszállítása és ártalmatlanításának feladatellátásra vonatkozó szerződéseket, a költséghatékony feladatellátás érdekében át kell tekinteni.
- meg kell vizsgálni a civil szervezetek, alapítványok, egyesületek bevonását a szakszerűbb feladatellátás érdekében illetve tájékozódni kell az állatmenhelyként is működő ebrendészeti telepek tevékenységéről.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni, javaslataival kiegészíteni és a határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen.

Polgár, 2021. július 29.

Tisztelettel:

Tóth József
polgármester

Határozati javaslat
..../2021. (...) sz. határozat

Polgár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta „Javaslat az állatok védelméről szóló 1998. évi XXVIII. törvény előírásaiból adódó önkormányzati feladatok meghatározására és a 2021. évi ebösszeírás lebonyolítására” vonatkozó előterjesztést és az alábbi döntést hozza:

I. Ebösszeírással kapcsolatos feladatok:

1. az ebösszeírás időszaka: 2021. szeptember 1.- 2021. november 30.,
2. a Képviselő-testület jóváhagyólag tudomásul veszi, hogy a lakosság tájékoztatása céljából a mellékelt tájékoztató bekerül a helyi újságba, az önkormányzat honlapjára, a közintézmények hirdetőtábláira, nagyobb üzletekre,
3. az ebtartók a kötelezettségük teljesítése érdekében a lakossági tájékoztató szerint és ahhoz mellékelt formanyomtatványon tehetnek eleget bejelentési kötelezettségüknek.
4. bejelentés ellenőrzése 2022. január 1. -2022. március 31.,
5. ellenőrzés összegzését követően folyamatosan kerül sor a szabálysértők szankcionálására.

Határidő: 2021. szeptember 1-től folyamatosan

Felelős: polgármester, jegyző

II. Az állatok védelméről szóló 1998. évi XXVIII. törvény előírásaiból adódó egyéb önkormányzati feladatok felülvizsgálata:

1. A kóbor állatok befogása, őrzése, elhelyezése, esetlegesen a beteg állat elhelyezésének és ellátásának vagy ártalmatlanná tételének és az elhullott állatok tetemének összegyűjtése, elszállítása és ártalmatlanításának feladatellátásra vonatkozó szerződéseket a költséghatékony feladatellátás érdekében át kell tekinteni.
2. Meg kell vizsgálni a civil szervezetek, alapítványok, egyesületek bevonását a szakszerűbb feladatellátás érdekében, illetve tájékozódni kell az állatmenhelyként is működő ebrendészeti telepek tevékenységéről.

Határidő: 2021. december 31.

Felelős: polgármester, jegyző